

Enis KARABULUT¹
Ali Said DURMUŞ¹
İhsan YAMAN²

¹ Fırat Üniversitesi
Veteriner Fakültesi,
Cerrahi Anabilim Dalı
Elazığ-TÜRKİYE

² Fırat Üniversitesi,
Sivrice Meslek
Yüksekokulu,
Elazığ, TÜRKİYE

Bir Alman Çoban Köpeğinde Dış Kulak Yolunda Sebaceous Adenoma Olgusu *

Sol dış kulak yolunda tümöral kitleler ve akıntı bulunan 5 yaşlı, dişi Alman Çoban Köpeği bu çalışmaya konu edildi. Yapılan muayenede dış kulak yolunun kahverengimsi irili ufaklı nodüllerle kapanmış olduğu ve koyu renkli akıntı geldiği saptandı. Köpek genel anesteziye alındıktan sonra bölgeye Hinz yöntemi ile yaklaşılarak kitleler ekstirpe edildi. Daha sonra elektrokoter yardımıyla tümör yatakları koterize edildi. Tümöral kitlelerin vertical kanalın 2/3 kısmında bulunduğu, kulak zarına kadar ulaşmadığı saptandı. Yapılan otoskopik muayenede orta kulağın yangılı olmadığı gözlemlendi. Postoperatif olarak lokal ve parenteral antibiyotik uygulamaları yapıldı. Postoperatif onuncu günde dikişler alınırken dış kulak yolundaki yangının kaybolduğu gözlemlendi. Mikroskopik olarak, epidermisten dermise doğru hafif girinti yapan yüzlek ülserlere rastlandı. Özellikle dermisdeki bu ülserli bölgelerde damarlarda hiperemi, ayrıca perivasküler mononükleer ve polimorfonükleer lökositlerden oluşan hücresel infiltrasyonların olduğu saptandı. Yine dermiste çok sayıda yağ lobüllerine rastlandı. Bu lobüller değişik büyüklüklerde olup, fibröz bağ dokudan oluşan ince bir kapsül ile sınırlanmıştı. İki tip hücreden oluştuğu belirlenen bu yağ lobüllerinin periferinde basaloid hücreler, merkezinde ise olgun sebaceous hücreler mevcuttu. Ayrıca yağ lobüllerinin etrafındaki squamous epitelin yer yer keratinizasyona uğradığı gözlemlendi. Yapılan klinik ve histopatolojik muayeneler sonucunda kitlenin sebaceous adenoma olduğu kanısına varıldı. Postoperatif iki aylık gözlem süresi içinde herhangi bir nükse rastlanmadı.

Anahtar Kelimeler: Köpek, sebaceous adenoma, kulak.

Sebaceous Adenoma in The Meatus Acusticus Externus of A German Shepherd Dog

A five old, female German Shepherd Dog complaint was present with tumoral masses and discharge in the meatus acusticus externus that was subjected for the present study. It was determined dark colour discharge, big and little brownish nodules that obstructed meatus acusticus externus in clinical examination. Under general anesthesia approached to the region with Hinz method the masses were extirpated. Tumor beds were cauterized with electrocauter. It was determined that tumoral masses existed up to 2/3 part of the vertical canal, but it didn't reach the tympanic membrane. Otoscopic examination of the middle ear wasn't observed inflammation. Postoperative local and parenteral antibiotics were applied. Ten days after the operation no inflammation was observed in the meatus acusticus externus. Microscopically; It was noticed surface ulcers with a slight indentation from epidermis to dermis. Particularly, this ulcerated areas in the dermis was continued hyperemia cellular infiltrations including perivascular mononuclear and polymorphonuclear leukocytes. Many of fat lobules were observed in the dermis. This lobules, were various in size and circumscribed by thin fibrous connective tissue. This fat lobules contained two type cells; basaloid cells in the peripher of fat lobules, mature sebaceous cells in the central of fat lobules. Further, it was noticed that squamous epithel around fat lobules associated with a few keratinization. According to clinic and histopathologic results of this study the mass was diagnosed as sebaceous adenoma. During two month of following up period no complication was observed.

Key Words: Dog, sebaceous adenoma, ear.

Geliş Tarihi : 01.04.2008
Kabul Tarihi : 25.04.2008

Giriş

Genellikle yaşlı köpeklerde (8-13 yaş) yaygın olarak gözlenen yağ bezi tümörlerine (sebaceous gland tumor) kedilerde ve diğer evcil hayvanlarda da rastlanabilmektedir (1-8). Hastalığın cinsiyet predispozisyonu yoktur. Özellikle Cocker Spaniel'ler predisposedirler (2,6). Bununla birlikte başta Poodle olmak üzere Miniature Schnauzer, Beagle, Kerry Blue, Boston Terrier, Dachshund ve Basset ırklarında da yaygın olarak görülmektedir (2-5). Yağ bezi tümörlerinin etiyolojisi tam olarak bilinmemektedir (1,6). Yağ bezi tümörleri sebaceous hücrelerin diferensiasyonuna göre; sebaceous hyperplasia, sebaceous epithelioma, sebaceous adenoma, sebaceous carcinoma ve sebaceous adenocarcinoma olarak sınıflandırılabilir (4, 6, 9).

Yazışma Adresi Correspondence

Enis KARABULUT
Fırat Üniversitesi
Veteriner Fakültesi,
Cerrahi Anabilim Dalı
23119
Elazığ-TÜRKİYE

ekarabulut@firat.edu.tr

* X.Ulusal veteriner Cerrahi Kongresi 9-10 Kasım İstanbul.

Yağ bezi tümörleri özellikle gövde, baş, göz kapakları ve dudaklarda gözlenmektedir. Sebaceous hyperplasia ve sebaceous adenoma ise vücudun herhangi bir bölgesinde saptanabilir (3, 10, 11). Kulak tümörleri köpeklerde yaygın olmamakla birlikte ortalama %0,8 oranında görülmektedir (12, 13). Köpeklerde dış kulak yolunda ceruminous gland carcinoma, squamous cell carcinoma, plazmositoma, sebaceous epithelioma ve sebaceous adenoma gibi tümörlerin saptandığı yapılan çalışmalardan anlaşılmaktadır. (6, 14-16).

Bu olgu sunumunda beş yaşında dişi bir Alman Çoban Köpeğinde gözlenen dış kulak yolundaki sebaceous adenoma olgusunun tanımlanması ve operatif sağaltımının rapor edilmesi amaçlanmıştır.

Olgu Sunumu

Olguyu sol dış kulak yolunda tümöral kitleler ve akıntı bulunan 5 yaşlı, dişi Alman Çoban Köpeği oluşturdu. Hayvanda tümöral kitlelerin oluşumundan önce, uzun süreli otitis eksterna belirtilerinin bulunduğu buna yönelik sağaltım girişimlerinin yapıldığı alınan anemnezle anlaşılmıştır. Yapılan muayenede dış kulak yolunun kahverengimsi, çapları 1-1,5 cm arasında değişen yarı katı esnek kıvamda nodüllerle kapanmış olduğu ve dış kulak yolundan koyu renkli akıntının geldiği saptandı (Şekil 1). Olguda; başın hasta kulağa doğru eğik tutulması, hayvanın yürürken hasta kulağı yönünde dönmesi, denge kaybı sonucu düşmesi, nystagmus ve torticollis gibi semptomlar gözlenmedi. Bölgenin tıraş ve dezenfeksiyonu yapıldıktan sonra köpek xylazine HCL 2 mg/kg (Rompun, Bayer, 23, 32 mg/ml) ve ketamine HCL 15 mg/kg (Ketalar, Parke-Davis, 50mg/ml) ile genel anesteziye alındıktan sonra operasyon masasına hasta kulak üst tarafa gelecek şekilde yan yatırıldı. Bölgeye Hinz yöntemi ile yaklaşılarak kitleler usulüne uygun olarak ekstirpe edildi. Daha sonra elektrokoter yardımıyla tümör yatakları koterize edildi. Ekstirpe edilen kitleler %10'luk formalin içerisinde tespit edildi. Tümöral kitlelerin vertikal kanalın üst 2/3 kısmında bulunduğu, kulak zarına kadar ulaşmadığı saptandı. Yapılan otoskopik muayenede orta kulağın yangılı olmadığı gözlemlendi. Postoperatif olarak lokal ve parenteral antibiyotik uygulamaları yapıldı. Postoperatif onuncu günde (Şekil 2) dış kulak yolundaki yangının kaybolduğu gözlemlendi. Mikroskopik olarak, epidermisten dermise doğru hafif girinti yapan yüzlek ülserlere rastlandı. Özellikle dermisdeki bu ülserli bölgelerde damarlarda hiperemi, ayrıca perivasküler yerleşimli mononükleer ve polimorfonükleer lökositlerden oluşan hücresel infiltrasyonların olduğu saptandı. Yine dermisde çok sayıda yağ lobüllerine rastlandı (Şekil 3). Bu lobüller değişik büyüklüklerde olup, fibröz bağ dokudan oluşan ince bir kapsül ile sınırlandırılmıştı. İki tip hücreden oluştuğu belirlenen bu yağ lobüllerinin periferinde basaloid hücreler, merkezinde ise olgun sebaceous hücreler mevcuttu (Şekil 4). Ayrıca yağ lobüllerinin etrafındaki squamous epitelin yer yer keratinizasyona uğradığı gözlemlendi. Yapılan klinik ve histopatolojik muayeneler sonucunda kitlenin sebaceous adenoma

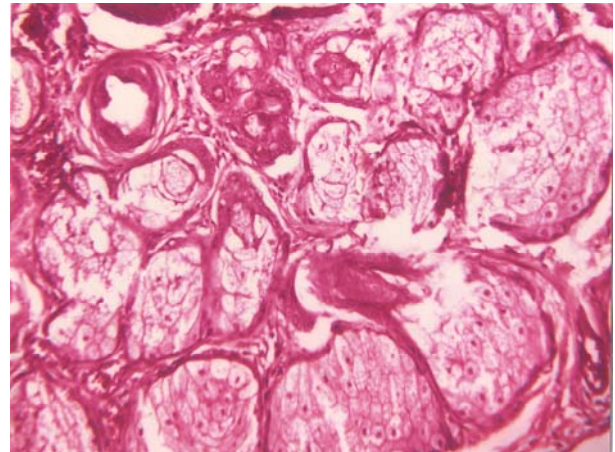
olduğu kanısına varıldı. Postoperatif iki aylık gözlem süresi içinde herhangi bir nükse rastlanmadı.

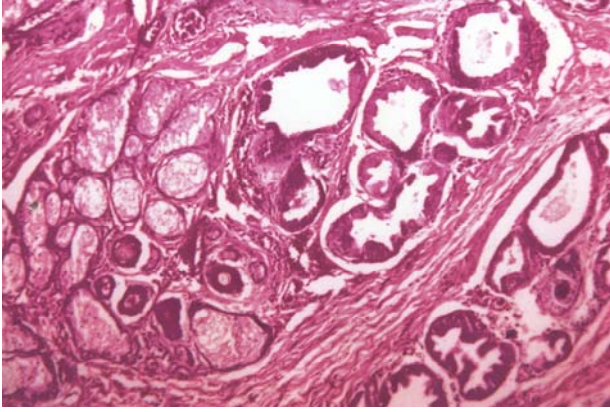
Şekil 1. Dış kulak yolundaki sebaceous adenoma'nın görünümü.

Şekil 2. Olgunun operasyondan on gün sonraki görünümü.

Şekil 3. Tümörün histopatolojik görünümü. İnce fibröz kapsül ile çevrili yağ lobülleri H.&E x200.

Şekil 4. Tümörün histopatolojik görünümü. Periferik basaloid hücreler ve sebaceous hücreler H&E x100.

Tartışma

Sebaceous adenoma yağ bezlerinin en yaygın tümörü olup, iyi huyludur ve genellikle yaşlı köpeklerde gözlenmekle (1, 2, 5, 9, 17) birlikte 4 yaşlı bir köpekte de saptandığı bildirilmiştir (2). Sunulan bu olgunun 5 yaşında olması tümörün orta yaşlarda da oluşabileceğini göstermektedir. Kulak tümörlerin çoğunluğunu ceruminous gland adenoma veya adenocarcinoma, sebaceous gland tumor ve basal cell tumor oluşturmaktadır (8). Dış kulak yolunda ise ceruminous gland carcinoma, squamous cell carcinoma, plazmositoma, sebaceous epithelioma, sebaceous adenoma saptandığı yapılan çalışmalardan anlaşılmaktadır (6, 14-16).

Vücudun değişik bölgelerinde bulunabilen Sebaceous adenoma'nın (2) ülkemizde dış kulak yolunda tek bir olguda gözlenmesi (6) kulak kanalı tümörlerinin köpeklerde yaygın olmadığını göstermektedir. Sebaceous adenoma'nın özellikle Cocker Spaniel'lerde gözleendiği bildirilmektedir (2, 6). Sunulan bu olgu ile dış kulak yolunda sebaceous adenoma'nın Alman Çoban Köpeklerinde de rastlanabileceği gösterilmiştir.

Kronik kulak kanalı iritasyonlarının sekonder sonucu olarak hem iyi huylu ve hem de kötü huylu tümörlerin oluşabileceği vurgulanmıştır. Ayrıca kulak kanalının obstruksiyonu sonucu normal kulak drenajının önlenmesine bağlı olarak şiddetli bakteriyel enfeksiyonların gelişebileceği bildirilmektedir (8, 12, 16, 18-20). Ceruminous bezlerden salgılanan cerumen'in dış kulak yolunun derisini yaralanmaya karşı koruduğunu, enfeksiyonların gelişmesine karşı önemli bir bariyer oluşturduğunu, fakat dış kulak yolunda cerumen'in toplanması durumunda dış kulak yolunun enfeksiyonuna neden olabileceği bildirilmektedir (21). Daha çok yaşlı hayvanlarda gözlenme nedeninin tümörün dış kulak kanalının kronik iritasyonları sonucu oluşmasından kaynaklandığı düşünülmektedir (16). Sürekli iritasyona bağlı olarak sebaceous hiperplasia'nın oluşacağı ve bunun sebaceous adenoma'ya dönüşebileceği vurgulanmaktadır (9). Bu olguda da daha önce uzun süreli otitis eksterna probleminin olması ve devam etmesi bu görüşleri desteklemektedir. Sunulan olgunun 5 yaşlı

olması nedeniyle tümörün oluşumunda iritasyon süresinin de büyük rol oynadığı düşünülmektedir.

Dış kulak kanalının tümörlerinde cerrahi ekstirpasyon, kriyosürji, hipertermi ve radyasyon terapilerinin (büyük ve tamamen uzaklaştırılmayan tümörlerde) uygulanabileceği bildirilmektedir. Cerrahi girişimin en radikal yol olduğu ve dış kulak yolunun derin bölgelerindeki tümörlerin ekstirpasyonun Hinz yöntemi aracılığı ile yapılması önerilmektedir (5,13). Kötü huylu tümörlerin sağaltımında ise total kulak kanalı ablasyonu'nun uygun olacağı bildirilmektedir (20). Bu olguda bazı araştırmacıların (5, 13) bildirdikleri ile uyumlu olarak Hinz yöntemi ile vertikal dış kulak yolunun lateral drenajı gerçekleştirilerek tümör kitleleri usulüne uygun olarak ekstirpe edildi. Ayrıca tümör yatağına elektrokoter ile hipertermi uygulandı. Operasyon sırasında herhangi bir komplikasyonla karşılaşılması.

Kulak tümörlerinde kulakta deri değişimleri, kabuklanmalar, ülserler, proliferatif doku, kanama, koku, akıntı, vestibular belirtiler, nodüler kitleler, nodüler kitleler tarafından kulak kanalının kapanması ve bundan dolayı işitmede kayıp gözlenebilmektedir (6, 8). Sunulan bu olguda klinik muayenede vestibular belirtiler ve kanama dışında benzer bulgular saptandı.

Deri tümörlerinin %6-21'i yağ bezi tümörlerinin oluşturduğu, bunun %50'sini sebaceous hiperplasia, %30-40'ını sebaceous epithelioma, %8'ini sebaceous adenoma ve %1-2'sinin ise sebaceous carcinoma olduğu bildirilmektedir (3). Sebaceous hiperplasia ve sebaceous epithelioma'ya diğer yağ bezi tümörlerine göre daha fazla rastlanıldığı, sebaceous adenoma'nın ise pek yaygın olmadığı savunulmaktadır (1, 17). Diğer çalışmalarda ise sebaceous adenoma'nın daha yaygın olduğu vurgulanmaktadır (2, 5).

Sebaceous hiperplasia'lerin çapının 1 cm den küçük olduğu, genellikle 2-5 mm arasında olduğu bildirilmektedir (4, 6). Sebaceous adenoma'lar tek veya multiple olabilirler. Çapları ise 1-2 cm kadardır ve 3 cm çapına kadar büyüyebilir (1). Bir olguda ise 3,5 cm olduğu vurgulanmaktadır (6). Diğer bir çalışmada ise sebaceous adenoma'nın genellikle 1 cm'den küçük olduğu ve kistik formasyonların bu tümörlerin çapını artırdığı savunulmaktadır (5). Bu olguda kitleler multiple idi ve 1-1,5 cm çapında değiştiği saptandı. Klinik muayenede sebaceous hiperplasia ile sebaceous adenoma'nın ayırt edilmesi büyüklüğüne göre yapılabileceği bildirilmekte, mikroskopik bakıda ise bunun zor olacağı savunulmaktadır (6). Mikroskopik olarak; ülserasyonlu epidermisin alt kısımlarında değişik büyüklüklerde yağ lobüllerinin bulunduğu, bu lobüllerin periferinde basaloid hücreler, merkezinde ise sebaceous hücreler olmak üzere iki tip hücreden oluştuğu, ülserasyonlu epidermisin altında mononükleer ve polimorfonükleer lökositler saptandığı, bazı yağ lobüllerinin merkezinin kistlendiği ve içinin pembemsi nekrotik materyal ile dolu olduğu (6), yağ lobüllerinin etrafındaki squamous epitelin keratinizasyona uğradığı bildirilmektedir (10, 11). Bu olguda yağ lobüllerinin kistik formasyonu dışında benzer bulgular saptanmıştır. Bu

çalışmada elde edilen bulgular literatür bilgilerle karşılaştırıldığında kesin tanının ancak makroskopik ve mikroskopik bulguların birlikte değerlendirilmesi sonucu konulabileceği kanısına varıldı.

Sonuç olarak; dış kulak yolu tümörlerinin önlenmesi zor olmakla birlikte (8), koruyucu olarak otitis eksterna'nın sağaltımının ihmal edilmemesi gerekir. Dış kulak yolu tümörlerinde vakit geçirmeden tümörün

uzaklaştırılması oluşabilecek dış ve orta kulak yangılarının önüne geçecektir.

Kliniğimizde ilk kez saptanan ve operatif sağaltımından olumlu sonuç alınan bir Alman Çoban Köpeğindeki sebaceous adenoma olgusunun küçük hayvan pratiğine katkı sağlayacağı düşünülerek sunulmasının uygun olacağı kanısına varıldı.

Kaynaklar

1. Anonymous. "Selected skin issues" <http://www.newmanveterinary.com/Skin.html> 20.04.2006
2. Atasever A, Beyaz L, Çam Y, ve ark. Sebaceous gland adenoma in two dogs. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi 2005; 52:131-134.
3. British Veterinary Oncology Study. Surgical oncology. Association of Veterinary Soft Tissue Surgeons Joint Meeting with British Veterinary Oncology Study Group. 17-18 October, Cambridge 2003.
4. McEntee MC. "Evaluation of superficial masses: diagnostic and treatment considerations". <http://www.vin.com/VINDBPub/SearchPB/Proceedings/PR05000/PR00486.htm> 21.04.2006
5. Miller MA. "Selected skin tumors in domestic mammals". <http://www.afip.org/CLDavis/syllabi/skintum.txt> 12.04.2006
6. Özyiğit MÖ, Akkoç A, Yılmaz R. Sebaceous gland adenoma in a dog. Turk J Vet Anim Sci 2005; 29:1213-1216.
7. Sozmen M, Brown PJ, Eveson JW. Sebaceous carcinoma of the salivary gland in a cat. J Vet Med A 2002; 49:425-427.
8. Spielman B. "Ear tumors in dogs". <http://www.petplace.com/dogs/ear-tumors-in-dogs/page1.aspx> 20.05.2006
9. Anonymous. "Sebaceous gland tumors". http://www.marivistavet.com/html/body_sebaceous_gland_tumors.htm 12.04.2006
10. Meuten DJ. Tumors in domestic animals. In: Tumors of the skin and soft tissues. 4th Edition. Ames. Iowa: Iowa State Pres. 2002: 64-67
11. Straffuss AC. Sebaceous gland adenomas in dogs. JAVMA 1976; 169: 640-642
12. Rosser EJ. Cause of otitis externa. Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice 2004; 34: 459-468.
13. Samsar E, Akın F. Özel Cerrahi, Ankara: Medipres, 2002.
14. Erer H, Kıran MM. 1985-1992 yılları arasında köpeklerde görülen tümörler. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi 1993; 9:87-89.
15. Gülçubuk A, Gürel A. 1995-2000 yılları arasında İstanbul'da saptanan köpek tümörleri. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi 2003; 29(1): 83-91.
16. Zur G. Bilateral ear canal neoplasia in three dogs. Veterinary Dermatology 2005; 16: 276-280.
17. Anonymous. Tumor of the skin & subcutaneous tissues. http://maxhouse.com/tumors_of_the_skin.htm 12.04.2006
18. Rogers KS. Tumors of the ear canal. Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice 1988, 18: 859-867.
19. London CA, Dubilzeig RR, Vail DM, et al. Evaluation of dogs and cats with tumors of the ear canal: 145 cases (1978-1992). J Am Vet Med Assoc 1996; 208: 1413-1418.
20. Haar GT. Diseases of the outer ear. 30th World Congress of the World Small Animal Veterinary Association. May 11-14 Mexico City, Mexico 2005.
21. Özcan Z. Some histochemical properties of the ceruminous glands in the meatus acusticus externus in cats and dogs. Turk J Vet Anim Sci 2005; 29: 917-921.